PASSIONEM CHRISTI
CEU
CHRISTIANÆ VITÆ SPECULUM

O. O. C. A.

REPRÆSENTAT

WILH. DAV. HABERMANNUS,

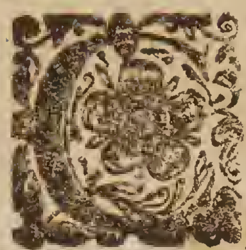
MED. D. P. P. & POLIATER

p. t.

ACADEMIÆ RECTOR.

ROSTOCHII,
Literis JOH. WEPPLINGI, SERENISS. PRINC.
& *ACADEM.* Typogr.

CHristum, dulcissimum Salvatorem nostrum, nostrûm loco patientem, exemplum nobis reliquisse, ut insequeremur vestigia ipsius, divino agitatus Spiritu Apostolus Petrus nos docuit 1. *Epist*. *II*. 21. Non, quod iste vel solus, vel primarius passionis Christi scopus atq; finis sit, uti quidem Christianismi nomenclaturam mentiens, at quam longissimè ab eo adhuc aliena, Socinianorum turba perperam persuasum sibi habet; sed, quod, præter primarium ejus finem, quem redemtionem universi in peccata prolapsi gegeneris humani esse, ex *Matth*. *XX*. 28. *Gal*. *III*. 13, *IV*. 4. 5. & qvamplurimis aliis apertissimis Scripturæ locis novimus, sicuti & ipse Petrus, Christum peccata nostra pertulisse in corpore suo super lignum, hoc ipso in capite *seq*. *v*. 24. attestatur: etiam ad hoc passio Redemtoris inserviat, ut speculum quasi nobis esset, quod intuentes delineatum in eò deprehendamus christianæ vitæ cursum, qvidq; tum deceat, tum oporteat eos, qvi non tam affectant, qvam cum re ipsa gerere student Christianorum nomen. Ita Christum Petrus dicit nobis reliqvisse ὑπογραμμὸν, per Metaphoram qvandam â pictoribus vel scriptoribus desumtam, qui discipulis exemplar seu archetypum quoddam proponunt, quod scribendo pingendove æmulentur. Adeoq; monitos isto vocabulo nos vult, ut, qvantum fieri potest, ad imitationem Christi Christiani vitam nostram instituamus. Et sanè, si integram percurrere liceret passionis Christi historiam, vel universæ Christianæ vitæ in eâdem exemplum offensuri essemus: id vero dum per chartæ huic scriptioni destinatæ spatium non licebit, nec concatenatæ occupationes aliæ permittent, ad Sacrorum publicorum Antistites, melius Vos, *CIVES ACADEMICI O. O. HONORATISSIMI*! prolixiusq; ex publicâ Ecclesiæ Cathedrâ hac de re instructuros, ablegandi eritis. Interim, ut & meo officio, si non ex asse, ex parte tamen, satisfaciam, repræsentabo & ipse Vobis passionem Christi ceu Christianæ vitæ speculum, ut in eo Vosmet contemplati, exemplum imitemini

illius

illius, qui ipsemet sese nobis exhibere voluit exemplum. Et quidem, uti vita christiana consistit tum in mali omissione, tum in commissione boni: regula namq; ejus sive norma lex est, quæ & fugienda prohibet, & facienda præcipit; ita passio Christi, ejus exemplum si imitamur, nos mala fugere, bona sequi, docet. Admonemur ejus ab ipsomet Petro, quando *l. c. v.* 24. scribit: Christus *peccata nostra ipse pertulit in corpore suo super lignum*, ecce passionem! *ut peccatis mortui, justitiæ viveremus*, ecce speculum integræ Christianæ vitæ! Emortuum corpus sensu rerum destitutum est: ita nos peccatis moriamur, passio Christi vult. Equidem, quamdiu hanc mortalem vitam vivimus, adeò non sumus â peccato liberati, ut ne qvidem sensus illius, nisi in ipsâ morte demum, à nobis tollatur. Moriendum nihilominus peccato in tantum est, ne regnet in mortali nostro corpore, ut obediamus illi per cupiditates ejus, uti loquitur Paulus *Rom. VI.* 12. Moriendum peccato est, ut nullum planè ipsius, qui cum approbatione ac delectatione conjunctus sit, sensum habeamus. E contrario, in speculo passionis Christi videmus, justitiæ vivendum nobis esse. Vita justitiæ vel de justitiâ imputatâ intelligi potest, quando nempe DEUS perfectissimam Christi justitiam verâ fide apprehensam nobis imputat, sicqve propter illam nos justificat, seu justos pronunciat atque declarat; vel de justitiâ inhæsivâ, quæ virtus in nobis est, â qvâ justæ proficiscuntur & internæ & externæ actiones. Quantumvis alioqvin regeniti atq; fideles in justitiâ Christi à DEO ipsis imputatâ vivant, unde nihil in illis condemnabile est, *Rom. IIX. 1.*; haud tamen Petrus *h. l.* eandem præcipuè intelligit, sed de vitâ justitiæ inhærentis loqvitur, ut videlicet id in vitâ agamus, quod justum est sanctumqve. Unius enim justitiæ nomine, quicquid virtutum Christianarum in verbo Divino præscriptum nobis est ac commendatum, comprehendit. Non quidem, quod exactè justam agere vitã valeamus: id enim in hoc immundo mundo promittere sibi aut sperare quis ausit? sed ut in cunctis actionibus nostris justitiæ studeamus, eidemq; nos totos dedamus totosq;. Et hoc à nobis

 passio

passio Christi requirit, quod & Paulus passim epistolarum suarum indicat. Inter alia notabilis planè locus est *Tit. II. 11. sqv.* quem vel quotidiè meditentur Christiani, inque omnibus actionibus oculis quasi obversantem respiciant, conveniens est. *Illuxit*, sunt Apostoli verba, *gratia DEI saluti fera omnibus, erudiens nos, ut, abnegatâ impietate & mundanis concupiscentiis, sobriè & justè & piè vivamus in præsenti seculo, exspectantes beatam illam spem & apparitionem gloriæ magni DEI, & Servatoris nostri Jesu Christi, qvi dedit semetipsum pro nobis, ut redimeret nos ab omni iniquitate, ut purificaret sibi ipsi populum peculiarem, sectatorem bonorum operum.* Scilicet, non est, ut quis sibi persvadeat licentiam peccandi, posteaquam Christus peccata nostra pertulit in suo corpore, quin potius passiones illius propter peccata nostra in memoriam semper revocare nobis debeant officia nostra. Pati namque voluit Christus, ut purificaret sibi populum proprium, populum christianum, & ab ipso denominatum, & ipsum Dominum suum agnoscentem, & illius ex mandatis vitam instituentem, ipsum eum Dominum suum imitando. Licet enim per Baptismum quoq; repurgemur â peccati sordibus; non tamen ea sola purificatio, neq; primariò hic intelligitur, sed quam ante indicaverat Paulus per *abnegationem impietatis mundanarumq; concupiscentiarum.* Et quemadmodum passio Salvatoris tendit ad remotionem impietatis; ita non minus pietatis quoque reparationem respicit. Etenim redemti per eum sumus ab omni iniquitate, ut sectatores simus bonorum operum, videlicet, ut ante dictum erat, *sobriè* erga nosmet ipsos, *& justè* erga proximum nostrum, *& piè* erga DEUM *vivendo in præsenti seculo.* Ecce igitur in passione Christi christianæ vitæ speculum! Et non in genere tantum christianam vitam vivis quasi coloribus in illâ depictam deprehendimus, quin etiam speciales in eâdem Christianum quemlibet decentes virtutes cernere datur. Videmus hîc exemplum obedientiæ DEO promptissimè, non in prosperis solùm, sed adversis quoq; rebus exhibendæ. Cum in eo jam esset, ut imminentes sibi passiones sustinere aggrederetur

retur Salvator, ac in montem olivarum egressus effusam in se propter nostra peccata iram divinam persentiscere jamjam inciperet, Patrem quidem rogabat, si vellet, ut ab ipso poculum istud transferret, mox autem addit: *veruntamen, non mea voluntas, sed tua fiat, Luc. XXII. 42.* Unde etiam Paulus *Phil. II. 8.* de ipso testatur: *Humilem præbuit semet ipsum, factus obediens usq; ad mortem, mortem autem crucis.* Habemus hîc, CIVES OPTIMI! quod imitemur. Quamdiu res nostræ prospere fluunt, DEUM seqvi, illius jussis obedire, & ad ipsius voluntatem voluntatem nostram componere nobis videmur. At si quid adversi nobis evenit, tum demum, si rectè nos nostrosqve affectus exploraverimus, institutâ cum obedientiâ Christi comparatione, sentiemus, non adeò nos pronos ad obediendum DEO esse. Nam non solùm, quando benè nobis est, divinæ voluntati obseqvi nos oportet, verùm etiam in malis nos affligentibus, etiamsi eadem injustè citra meritum nostrum pati nobis videamur. Ubique enim ac omni in fortunâ, ad imitationem Christi, dicere nos oportet: non meâ, benignissimè Pater! sed tua voluntas fiat. Cumq; illa obedientia conjunctam in speculo passionis Christi cernimus patientiam summam, & nobis ideò sequendam. In illo tanta ea fuisse deprehenditur, ut suo jam tempore de ea vaticinatus Esaias *Cap. LIII, 7.* pœnalis passionis patientissimam hanc tolerantiam descripserit, quod eâ futurus esset Servator mitissimus ad instar *parvæ pecudis ad mactationem adductæ, & ovis coram tonsoribus suis obmutescentis, non aperturus os suum*, atque adeò ne minimum qvidem vel impatientiæ vel minationis signum ex eo egressurum. Istiq; prædictioni omninò respondit eventus, ex apertissimo testimonio Petri 1. *Ep. II 23.* scribentis: *Qvum malè dictus incessere tur, non regessit maledicta, cum malis afficeretur, non minabatur, sed tradidit vindictam ei, qvi judicat justè.* Qva in virtute ut imitentur Christũ Christiani, patientiam in omnibus afflictionibus, qvacunq; ex causa â cœlesti Patre, cujus sine nutu aut permissione nihil nobis adversi contingere potest, immissis, exhibentes, expresse jusserat Apostolus

ſtolus in antecedentibus: *Hæc eſt gratia, ſi qvis propter conſcientiam Dei,* (qvia DEUM novit, eiqve patientiam placere ſcit) *ſuffert moleſtias, præter meritum affectus malis. Qvæ enim eſt laus, ſi qvum peccantes alapis cædemini, ſuffertis? ſed ſi qvum benefacitis, tamen malis afficimini, ſuffertis, hæc eſt gratia apud DEUM: Siqvidem in hoc vocati eſtis, qvoniam & Chriſtus afflictus eſt pro nobis, relinqvens nobis exemplum, ut inſeqvereminí veſtigia ipſius.* Qvæ licet proximè ad ſervos ab heris mala patientes directa ſint; qvemlibet tamen faſſurum autumo, de omnibus etiam Chriſtianis illud dictum atqve intelligendum eſſe. Eſtqve per argumentum â majori ad minus hinc concludendum: Si in malis injuſtè nobis inflictis patientiam ad imitationem Chriſti exercere nos oportet; qvanto igitur magis, ſi juſtè patimur, propter peccata noſtra? Coram DEO autem nemo juſtus eſt, ut non niſi pœnam mereamur omnes. Sed ad aliam in omni Chriſtianâ vitâ exercendam virtutem progrediendum nobis erit, qvam, ceu in ſpeculo, in paſſione Chriſti obſervamus, â nobis propterea qvoqve exprimendam. Humilitatem indigito chriſtianam, qvam vivis qvaſi coloribus in Chriſto depinxit, ſimulq; illius ad imitationem cohortatur Paulus *Phil. II. 5. ſqv. Is*, ait, *affectus ſit in vobis, qvi fuit & in Chriſto JESU, qvi qvum eſſet in forma DEI;* (tota plenitudine DEitatis corporaliter in eomet habitante, *Col. II. 9.*) *non rapinam arbitratus eſt, ut eſſet æqvalis DEO, ſed ſemet ipſum exinanivit, formâ ſervi,* (conſiſtente in ſtatu & conditione humanæ naturæ naturali atqve tenui) *aſſumtâ, in ſimilitudine* (naturalium ac infirmorum, qvantumvis ſine peccaminoſis infirmitatibus) *hominum conſtitutus & in ſchemate repertus ut homo. Humiliavit ſe ipſum, factus obediens usq; ad mortem, mortem autem crucis.* Hanc igitur virtutem ſectemur, officium noſtrum eſt, ſi Ducem noſtrum, â qvo denominationem gerimus, ſeqvi velimus. Non decet ſervum ſuperbire, cujus Dominus humilem ſe exhibet. Et qvid ſuperbia eſt? fons & origo omnium peccatorum. Qvæ nobis ſuperbiendi cauſa? quibus nihil eſt, qvod non â DEO quaſi commodato acceperimus, in tantum, ut nec ipſimet nos noſtri ſimus. Qui ergo nos ſuperbos ge-

rere

rere vellemus, ubi Dux noster Dominusque humillimum sese gesſit? Ex verâ illâ humilitate Christianâ profluit porrò, cumq; patientia conjuncta est mansuetudo christiana, quam in speculo pasſionis Christi itidem ob oculos nobis positam videmus. Mitem ſese ac mansuetum exhibuisse Salvatorem in suis passionibus, jam ante percepimus, adeò quidem, ut maledicentibus maledicta non regesſerit, affligentibus minatus non sit, vindictam tradens ei, qui justè judicat, 1. *Petr. II.23.* Cumprimis autem imitandæ mansuetudinis effectus pariter ac testimonium est, quod ipse, in cruce pendens animamque suam mox Patri commendaturus, pro crucifixoribus suis orabat, exclamando: *Pater, remitte illis, nesciunt enim, quid faciant*, ceu apud *Luc. XIII.34.* legere est. Ex quo discamus dilectionem etiam inimicorum nostrorum, non fucatam, sed veram atque sinceram, oportet. Id qvod, uti omnes in universum Christianos decet; ita Vobis cumprimis convenit, qui inter nos in iisdem literarum Studiis tractandis commilitones estis, & hos inter quam maximè, qui Vosmet sacris literis consecrastis. Utinam! exemplum patientis Christi oculis vestris omni tempore obversaretur. Non enim, spero, tot inter Vos jurgia, tot periculosa, nonnunqvam etiam funesta tristiave, in cœtu vestro duella rum exoritura essent. Si quid forte injuriarum experti fueritis, ut damnum passi, ad Magistratum vestrum recurrite, justitiam Vobis minimè denegaturum, sed injurias amoturum, & contra læsiones Vos defensurum, tantùm ut inimicitiarum privatæq; vindictæ, â DEO severiter prohibitæ, occasiones causæq; tollantur. Dicerem de pluribus, qvæ in passione Christi, velut in speculo, oculis propositæ nostris sunt, imitandæ â nobis virtutes. At sufficere debet vel paucissimis attigisse, qvæ in omni vita & communi conversatione, omni & loco & tempore, observandæ nobis sunt, nisi Christianorum nomen, â Christo longè alieni, penitus indignè gerere velimus. Ad hoc igitur speculum, CIVES HONORATISSIMI! accedatis, Vos vestramqve vitam in eo contemplaturi. Id si feceritis, nullum superesse dubium potest, quin vari-

os

os vitæ hactenus peractæ defectus animadverſuri ſitis. Qui faciem ſuam in ſpeculo conſiderantes in illa maculas deprehendunt, confeſtim easdem ablucre & abſtergere nituntur, ut repurgatâ facie incedant, maculas dedecori ſibi eſſe reputantes. Qvod ſi igitur hominum aſpectui puram objicere faciem allaboramus; nonne multo magis, ut in conſpectu omnia intuentis DEI â vitæ maculis puri appareamus, annitendum nobis erit? Non ſufficit, defectus agnoviſſe; ſed emendare eos oportet. Quod quam neglectum â nobis ſæpè fuerit, propria cuicunq; conſcientia teſtabitur, ſegnitiei deſidiæq; culpabilis, ſi alibi, in hoc quam maximè, nosmet accuſatura. Nunc autem tempus eſt, *O CIVES*! quo & alioquin nullo tempore deſtituimur, purgandi vitam noſtram â peccatorum ſordibus, ubi ſanctitas Servatoris noſtri, quam in vita exprimere tenemur, in ſpeculo paſſionis ejus ob oculos nobis depicta ſiſtitur. Inſequamini proinde veſtigia ipſius, ejus imitemini exemplum. Præſertim hoc ſanctiſſimo tempore, qvo acerbiſſimarum, qvas noſtrûm loco perpeſſus eſt, paſſionum memoriam recolit Eccleſia. Cavete Vobis, oro hortorque, ab omni impuritate, ἀσωτίᾳ, petulantiâ & quicquid Chriſtianorum turpare vitam poteſt. Sunt de cetero quoque tam formidoloſa tempora noſtra, quæ vel ſola nos admoneant, ut, vitatis omnibus ſeculi vitiis & mundanis vanitatibus abdicatis, ad ſeriam tandem aliquando pœnitentiam confugiamus, & non ſuperficiariæ vitæ emendationi ſtudeamus omni, qui poſſibilis eſt, conatu. Qvandoquidem autem id nobis, ut nobis, poſſibile minimè eſt, Sanctiſſimum DEUM devotiſſimis precibus imploremus, ut Spiritum ſuum in corda noſtra effundat, qui ipſe nos ſanctificet totos, ut integer noſter ſpiritus, & anima, & corpus, ita ut in nullo poſſimus culpari in adventu DOMINI noſtri JESU Chriſti, ſervetur. Idq; ipſe faxit per & propter Chriſti, unici Salvatoris ac Domini noſtri, paſſionem atq; mortem. Amen!

P. P. Sub Sigillo Academiæ

Domin. Qvinqvageſ.

d. 3. Mart. Anno MDCCXV.